Vol VI

No 2

21st June, 1974
(Friday)
31st Jyeshtha, 1896 S E

THE ANDHRA PRADESH
LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

CONTENTS

	Pages
Business of the House	21
Presentation of Annual Financial Statement (Budget) for the year 1974-75.	23

PRINTED BY THE DIRECTOR OF PRINTING GOVERNMENT OF ANDHRA PRADESH
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, HYDERABAD
1975

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

PRINCIPAL OFFICERS

Speaker: Sri P Ranga Reddy
Deputy Speaker. Sri Syed Rahmat Ali

Panel of Chairmen:
1 Sri Kaza Ramanadham
2 Sri Baddam Yellareddy
3 Smt D Indira
4 Sri M Yellappa

Secretary Sri A Shanker Reddy, B A, LL B.

Assistant Secretaries
1 Sri M Ramanadha Sastry
2 Sri P Ranga Rao
3 Sri E Sadasiva Reddy
4 Sri V K Viswanath
5 Sri S Purnananda Sastry
6 Sri K Satyanarayana Rao
7 Sri R N. Sarma

THE

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Twenty fifth day of the Third Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 21st June, 1974

The House met at Ten of the Clock

(Mr Speaker Sri P Ranga Reddy, in the Chair)

Mr Speaker —The Chief Minister may present the Budget now 10 a m

BUSINESS OF THE HOUSE

Sri V Srikrishna (Mangalagiri) —At the outset, I would like to say that I have given notice of an adjournment motion on the repression let loose on the Railway workers by the Police There is harassment and launching of cases and also victimisation I think it is a matter to be taken up very seriously

Mr Speaker —I have received it just now, you have given 15 minutes back

Sri V Srikrishna —4 minutes back

Mr Speaker —I will examine it Anyway I will take it up on Monday, when we meet

Sri V Srikrishna —Are you allowing the adjournment motion?

Mr Speaker —I have not gone through it, it is being examined, I will inform you

Sri A Sriramulu (Eluru) —It is certainly a very serious question

Mr Speaker —You need not go into the details, I have received it just now I will examine it Whether I am permitting that to be raised or not, I have not made up my mind I will inform the members who have given notice, if I am admitting it. I will take it up on Monday because we are not meeting in between

* An asterisk before the name indicates correction by the Member

Sri V Srikrishna —It is a serious matter After the strike victimisation is going on Government has already taken a stand Cases are launched and victimisation is going on Families were driven out of their quarters during the course of the strike

Mr Speaker —I will examine it fully I will go through it, just now I cannot give a decision

Sri V Srikrishna —We want to protest against the repressive policy of the Government and we want to walk out

Sri C V K Rao (Kakinada) —Before the Hon'ble Chief Minister makes the speech on the Budget, I would like to enquire from you the condition of our Finance Minister, Sri Ramachandra Reddy We are human beings before we are legislators I would like the Chief Minister to tell us about his condition and then he can go ahead with the budget speech

Sri A Sriramulu —We have given notice of another adjournment motion in regard to police excesses in Gannavaram, that at least can be taken up

Sri Konda Lakshman Bapuji (Bhongir) —Point of order, Sir When I have been saying "point of order", I think priority should be given to the point of order over all other business

Mr Speaker —That does not mean that I should make a member sit when he is on his legs Let me hear what it is

Sri Konda Lakshman Bapuji —Irrespective of that when I am saying "point of Order", at whatever stage of the proceedings the point of order should be given priority I believe that is the procedure

Mr Speaker —Priority will be given But that does not mean that I should make a member sit down unless I feel that it is such an important matter

Sri V Srikrishna —There must be an assurance that no victimisation will be there hereafter

Mr Speaker —That issue is over

Sri V Srikrishna —It is still going on, cases were launched and cases were not withdrawn

Sri Konda Lakshman Bapuji —The agenda states that the budget will be presented At the time of the presentation of the budget, no other point would be allowed to be raised on the floor of the House

Mr Speaker —Including your point of order ! (Laughter)

Sri Konda Lakshman Bapuji —When something is being taken up out of order, then only it will be brought to the notice of the Speaker under a point of order

శ్రీ సి వి కె రావు — శ్రీ రామచంద్రారెడ్డి గారికి ఎట్లాగ ఉందో చెప్పండి

శ్రీ జె. వెంగళరావు — అలానాగానే ఉన్నారు

Sri V Srikrishna — They are losing jobs because of the launching of cases and charge-sheets were framed

శ్రీ జె. వెంగళరావు — ఇప్పుడు మన బడ్జట్ స్పీచ్‌కి, రయిల్వే ఉద్యోగానికి ఏమిటి సంబంధం ?

Sri V Srikrishna — The law and order question with in the State and the State is responsible for letting loose repression

(Interruptions)

Mr Speaker Please all of you resume your seats Let the budget be presented first

(Sri V Srikrishna staged a walk-out along with his followers)

Sri A Sriramulu — As a protest we are also walking out

(Sri A Sriramulu also staged a walk-out along with his followers)

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT BUDGET FOR 1974-75

శ్రీ జలగం వెంగళరావు – అధ్యక్షా, 1974-75 సంవత్సరపు ఆంధ్రప్రదేశ్ బడ్జెటును సమర్పిస్తున్నాను

1974 మార్చి నెలలో శాసనసభ సమావేశం కొద్ది కాలం పాటు మాత్రమే జరిగింది అప్పుడు నాలుగు నెలల వ్యవధికి మాత్రమే 'ఓట్ ఆన్ అకౌంట్'ను పొందటం జరిగిందని గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు అప్పట్లో బడ్జెట్‌ను సవివరంగా పరిశీలించటానికి వీలులేకపోయింది ఆ వివరణ కోసం ఇప్పుడు సమావేశమయ్యాం అప్పట్లో బడ్జెటును నివేదిస్తూ, ఆర్థిక మంత్రి ఈ ప్రభుత్వం నిర్దేశించుకున్న విధానాల గురించి నిర్వచించటం జరిగింది అలాగే వివిధ అభివృద్ధిరంగాల్లో పెద్ద పెద్ద కార్యక్రమాల గురించి వివరించటం జరిగింది. కాబట్టి అందు మూలంగా ఇప్పుడు నా కర్తవ్యం సులభంగావుంది 'ఓట్ ఆన్ అకౌంట్' బడ్జెట్ అనంతరం వచ్చిన ముఖ్యమైన మార్పులగురించి మాత్రమే నేనిప్పుడు ప్రస్తావిస్తాను

ఆర్థిక రంగాన్ని గురించిన సమీక్ష

ఒక విషయం గౌరవ సభ్యులకు గుర్తు చేస్తున్నాను – ఓట్ ఆన్ అకౌంట్' బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ఆర్థిక మంత్రి రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి గురించి క్లుప్తంగా సమీక్షించారు అప్పట్లో రాష్ట్ర ఆదాయం 1972–73 లోకన్న

1973-74 లో 5.9 శాతం అధికం కావచ్చునని అనుకున్నాం [illegible] ముఖ్య పంటల తుది అంచనాల ఫలితంగా, రాష్ట్ర ఆదాయంలో ఈ పెరుగుదల 11 శాతం వుండగలదని భావిస్తున్నాం. కొన్నేళ్ళుగా వుంటున్న ద్రవ్యోల్బణ ఒత్తిడి [illegible] ప్రమాణాల ఫలితంగా పెళ్ళతరబడి, [illegible] గా వుంటున్న [illegible] మళ్ళీ [illegible] కు [illegible] టో [illegible] ఇందువలన తెలుస్తోంది [illegible] ఇలా పుంజకో [illegible] జరుగుతూ వుంటే, [illegible] ధోరణి చికాకు [illegible] ట్టుగా [illegible] మిస్తోంది [illegible] లేదు కాని అఖిల భారత స్థాయితో పోలిస్తే [illegible] ధరల పెరుగుదల అంత హెచ్చుగా లేదని [illegible] అఖిల భారత స్థాయిలో వినియోగదారుల ధరల సూచి సంఖ్య 1973 [illegible] 260 వుంటే, మన రాష్ట్రంలో ఆ సంఖ్య 244 గా వుంది. 1974 [illegible] లో అఖిల భారత స్థాయి సూచి సంఖ్య 27[illegible], [illegible] సంఖ్య 258. మన ఆర్థిక మంత్రి [illegible] లో చెప్పినట్లే చెప్పారు— రాష్ట్రంలో [illegible] ధరల పెరుగుదల [illegible] వుండటానికి వీలులేదు, [illegible] చెందటానికి వీలులేదు అని.

ప్రస్తుత పరిస్థితిని ఎదుర్కొనటంలో [illegible] ప్రస్తావించే [illegible] రబీ సాగు ఫలితంగా 1973-74 లో [illegible] ధాన్యం [illegible] 80 లక్షల టన్నులను మించవచ్చు—అంటే, [illegible] అను [illegible] 2 లక్షలు ఎక్కువ వుంటుందన్నమాట [illegible] ఈనాటి ధా[illegible] లక్ష్యం కన్న ఎక్కువ వుండవచ్చు [illegible] లక్షల టన్నుల స్థానే, ఇప్పటికే 7 లక్షల టన్నుల ధాన్యం [illegible] రించబడింది [illegible] అరుణంలోపు మరొక 50 వేల టన్నులు [illegible] కావచ్చు [illegible] పంపిణీ అమలుజరపటం— [illegible] కార్యక్రమాలన్ని [illegible] మూలంగా, చెప్పుకోదగ్గ నిలవనుగాడా చేకూర్చుకోగలిగాం [illegible] మిగతా భాగాన్ని మనం [illegible], రాగల గడ్డు [illegible] ఏర్పాటు చేసుకునే స్థితిలో వున్నాం.

Sri C V K Rao — I have to protest against this kind of statement that prices have not risen up in the State. As a protest I am walking-out.

(Sri C V K Rao staged a walk out)

కేంద్ర ప్రత్యేక సహాయం

రాష్ట్రంలోని వెనుకబడ్డ ప్రాంతాల [illegible] అభివృద్ధికిగాను, ఆరు సూత్రాల పథకం ప్రకారం [illegible] ప్రత్యేక సహాయం క్రింద రూ. 20 కోట్లను కేటాయించినట్లు కేంద్ర ప్రభుత్వం తెలిపిందని గౌరవసభ్యులకు

తెలియజేస్తున్నాను ఇదెంతో సంతోషకరమైన విషయం – రాష్ట్ర రాజధాని అభివృద్ధికిచ్చే కేంద్ర సహాయానికి అదనంగా ఈ రూ 10 కోట్ల సహాయం చేకూరుతుంది నగర అభివృద్ధి పథకాలను ప్రణాళిక మిత్రి ఆమోదించాక రాజధాని అభివృద్ధికి ఉద్దేశించిన అయిదవ ప్రణాళిక కేటాయింపును నిర్ణయించటం జరుగుతుంది ఈ సంవత్సరపు ప్రత్యేక సహాయపు కేటాయింపు వెనుకబడ్డ ప్రాంతాల అభివృద్ధికి రూ 18 కోట్లు, రాష్ట్ర రాజధాని అభివృద్ధికి 1 కోటి రూపాయిలు ఈ ప్రత్యేక సహాయపు నిష్పత్తి తెలంగాణా రాయలసీమ, కోస్తా ఆంధ్ర ప్రాంతాలకు 5 3 2 గా వుండాలనికూడా కేంద్రప్రభుత్వం సూచించింది ప్రణాళికా మిత్రి ప్రతిపాదించే సూచనల కనుగుణంగా, ఈ మూడు ప్రాంతాల ప్రణాళికాభివృద్ధి సంఘాలతో సంప్రదించి పథకాలను రూపొందించి, సత్వరంగా అమలు జరిపటం మా తక్షణ కర్తవ్యంగా వుంటుంది ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ విషయంలో ప్రత్యేకాధికారిని నియమించటం గురించి కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం తగు శ్రద్ధ చూపిస్తోంది గౌరవసభ్యులకు ఇదెంతో సంతోషకరమైన సంగతి

1974 – 75 వార్షిక ప్రణాళిక

మొత్తం అభివృద్ధి వినియోగాన్ని అధికం చేసే ఈ కేంద్ర ప్రత్యేక సహాయానికి తోడు రాష్ట్ర ప్రణాళిక వినియోగం రూ 128 39 కోట్లనుంచి రూ 132 73 కోట్లకు పెరిగినట్లు గౌరవసభ్యులు గమనించి వుంటారు పూర్వపు సంవత్సరపు మొత్తాల ననుసరించి రాష్ట్రపు మూడు ప్రాంతాల ప్రత్యేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకై చేసిన అదనపు కేటాయింపుల ఫలితంగా ఆ ప్రణాళికా వినియోగంలో పెరుగుదల ప్రధానంగా జరిగింది అదనపు కేటాయింపులు— తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు రూ 2 33 కోట్లు, రాయలసీమ ప్రత్యేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు రూ 1 34 కోట్లు, కోస్తా ఆంధ్ర ప్రత్యేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు రూ 6 లక్షలు ఇప్పుడు తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి కార్యక్రమాల కేటాయింపును కలుపుకుంటే, నాల్గవ ప్రణాళికా కాలంలో కేంద్రం సమకూర్చిన ప్రత్యేక సహాయం చేకూర్చబడినట్లు

నీటిసాగు, పరిశ్రమల క్రింద చేసిన అదనపు కేటాయింపులు

నీటిసాగు .

(అ) పోచంపాడు ప్రాజెక్టు ప్రణాళిక కేటాయింపు రూ 14 కోట్లు దిగువ మానేరు ఆనకట్ట పనికై మరొక రూ 50 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది

(ఆ) 'ఓట్ ఆన్ అకౌంట్' బడ్జెట్‌లో నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ప్రణాళిక కేటాయింపు రూ 60 లక్షలు ఈ మొత్తాన్ని రూ 90 లక్షలకు పెంచాలని ప్రతిపాదించబడింది

పరిశ్రమలు

పారిశ్రామిక అభివృద్ధి ప్రాంతాలకు భూమిని సేకరించేందుకై పరిహారానికి గాను, పరిశ్రమల కేటాయింపుకు అదనంగా రూ 30 లక్షలను చేర్చటమైంది.

తత్ఫలితంగా, ప్రణాళికా వినియోగంలో నికర పెరుగుదల రూ 4.341 కోట్ల మేరకు ఉంటుంది.

1974-75 వార్షిక ప్రణాళిక ముఖ్యాంశాల గురించి ఓట్ ఆన్ అకౌంట్ బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ఆర్థిక మంత్రి సూచించారు. ప్రస్తుత అంచనాల ప్రకారం రాష్ట్ర ప్రణాళిక వ్యయం రూ 132.73 కోట్లు. అంటే 1973-74 లో రూ 91.28 కోట్ల వ్యయంకన్నా బాగా ఎక్కువే. అయినప్పటి నీటిపారుదల విద్యుచ్ఛక్తి రంగాల్లో కొనసాగే కార్యక్రమాల బాధ్యతల దృష్ట్యా, ఈ అదనపు కేటాయింపులో కూడా 60 శాతంకన్నా ఎక్కువే ఈ రెండు రంగాలకే కేటాయించవలసి వచ్చింది. ఇలా చూసినా కూడ, నాగార్జునసాగరు ప్రాజెక్టుకై ప్రణాళికలో ఏర్పాటు చేసుకోగలిగిన మొత్తం రూ 5 కోట్లు మాత్రమే. ప్రణాళిక పరిధిలో కాకుండా రూ 10 కోట్ల కేంద్ర సహాయాన్ని అదనంగా సమకూర్చటానికి ప్రణాళికా సంఘం ప్రతిపాదించింది. ఈ విషయం గురించి సంప్రదింపులు జరుగుతున్నాయి. సకాలంలో ఇందు నిమిత్తమై ముందుగా చేయవలసిన పని జరుగుతోంది. ఇంతకుముందు చెప్పినట్లు, దిగువ మానేరు ఆనకట్ట నిర్మాణానికి పోచంపాడు కేటాయింపుకు రూ 50 లక్షలను చేర్చటమైంది.

విద్యుచ్ఛక్తి రంగంలో దిగువ సీలేరు, [illegible] కొత్తగూడెం లాంటి పని జరుగుతున్న ప్రాజెక్టుల త్వరిత సమాప్తికిగాను శ్రీశైలం ప్రాజెక్టుపై పని వేగాన్ని హెచ్చు చేయటానికిగాను తగు కేటాయింపు చేయబడింది. గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు — విజయవాడ థర్మల్ కేంద్రాన్ని గురించిన పని ప్రారంభమైందని. తెలంగాణా ప్రత్యేక అభివృద్ధి నిధులనుంచి వినియోగం కాని మొత్తం నుంచి రూ 44 లక్షలు రాయలసీమ ప్రత్యేక అభివృద్ధి నిధులనుంచి రూ 115 లక్షలు గ్రామీణ విద్యుదీకరణ పథకాలకై కేటాయించబడినాయి.

1974-75 బడ్జెట్ అంచనాలను గురించి ప్రస్తావించే ముందు, మనం నిశ్చయించుకున్న కొన్ని భారీ కార్యక్రమాలను గురించి గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

పబ్లిక్ వ్యవస్థల రాష్ట్ర సంస్థ
(స్టేట్ బ్యూరో ఆఫ్ పబ్లిక్ ఎంటర్ ప్రైజెస్)

రాష్ట్రంలో పరిశ్రమల వ్యాప్తిని, ముఖ్యంగా వెనుకబడిన ప్రాంతంలో త్వరితపరచటానికై చేస్తున్న ప్రయత్నాలు 'ఓట్ ఆన్ అకౌంట్' బడ్జెట్‌లో సూచించబడినై. ఈ సందర్భంలో చెప్పుకోవలసిన విషయాలు

రెండు వున్నాయి — రాష్ట్రంలో వివిధ ప్రాంతాలను పారిశ్రామికంగా వెనుకబడినవిగా ప్రకటించటం ఒక విషయం. ఈ ప్రాంతాలకు సబ్సిడీలు లభించగలవు. ఇక రెండవ విషయం — ఆంధ్రప్రదేశ్ ఇండస్ట్రియల్ ఇన్‌ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కార్పొరేషన్‌ను నెలకొల్పటం. ఈ రెండు కార్యక్రమాలు గాక ఆర్థిక నిర్వహణ విషయాలల్లో నైపుణ్యాన్ని సమకూర్చవలసిన ఆవశ్యకత గురించి కూడా ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తోంది. ప్రభుత్వానికి ఆసక్తి, బాధ్యత వున్న సంయుక్త రంగంలోనూ, పబ్లిక్ రంగంలోనూ వున్న వివిధ సంస్థల అభివృద్ధిని ప్రగతిని పరిశీలించేందుకు ఈ ఏర్పాటు ఉపయోగపడుతుంది. అందుచేత 'స్టేట్ బ్యూరో ఆఫ్ పబ్లిక్ ఎంటర్‌ప్రైజెస్' (పబ్లిక్ సంస్థల రాష్ట్ర వ్యవస్థ)ను నెలకొల్పాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ప్రభుత్వ సంస్థల్లో ప్రభుత్వానికి పూర్తివున్న ఇతర సంస్థల విధానాల గురించి వ్యూహాల గురించి ఈ వ్యవస్థ ప్రభుత్వానికి సలహా ఇచ్చి వాటి నిర్వహణకు మార్గం చూపిస్తూవుంటుంది.

నీటిపారుదల అభివృద్ధి సంస్థ

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర నీటి పారుదల అభివృద్ధి కార్పొరేషన్‌ను ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. ఆమోదింపబడిన పెట్టుబడి వాటా ధనం రూ. 10 కోట్లు. రాష్ట్రంలో అందుబాటులోవున్న నీటివనరుల గరిష్ఠ వినియోగానికి ఇంకా వినియోగంలోకి రావలసిన నీటి వనరుల పరిశీలనకు, అమలుకు సంబంధించిన పథకాలను ఈ సంస్థ నిర్వహిస్తుంది. నీటి పారుదలకై నీటి వనరుల అభివృద్ధిగాను సమీకృత పథకాల పరిశీలన, నిర్వహణ వగైరా పనులను కూడా ఈ సంస్థ చేపట్టుతుంది. ముందుగా ఈ సంస్థ చేపట్టేపని — రాష్ట్రంలోని భూగర్భ జలసంపద లిఫ్టు ఇరిగేషన్ పంపింగ్ పథకాలను రూపొందించటం.

బలహీన వర్గాల సంక్షేమం

ఆంధ్రప్రదేశ్ షెడ్యూల్డుకులాల ఆర్థిక వ్యవస్థ పద్ధతిపైనే వెనుకబడ్డవర్గాల సంక్షేమానికిగాను ఒక కార్పొరేషన్‌ను నెలకొల్పాలని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నట్లు 'ఓట్ ఆన్ అక్కౌంట్' బడ్జెటు సందర్భంలో ప్రస్తావించటం జరిగింది. రూ. 5 కోట్ల ఆమోదింపబడిన పెట్టుబడి వాటా ధనంతో ఈ సంస్థ ఏర్పాటు చేయబడిందని చెప్పటానికి సంతోషిస్తున్నాను. వ్యవసాయం, పశుపోషణ, చిన్నతరహా గ్రామీణ కుటీర పరిశ్రమలు ఈ రంగాల్లో జాబితాలో పేర్కొన్న వెనుకబడ్డ వర్గాలవారి సంక్షేమానికిగాను నిర్దిష్ట కార్యక్రమాలను ఈ సంస్థ నిర్వహిస్తుంది. ఈ సంస్థలో ఈ ఏడాది ప్రభుత్వపు పెట్టుబడి వాటాధనం క్రింద రూ. 25 లక్షల మొత్తం కేటాయించబడింది.

ఉద్యోగ పథకాలు

గత సంవత్సరం ప్రతిపాదించిన 5 లక్షల ఉద్యోగాల కార్యక్రమం గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. ఈ కార్యక్రమంలో మూడు ముఖ్యాంశాలు ఉన్నాయి —

శిక్షణ, స్వయం ఉపాధి, ఉద్యోగాలకు ప్రోత్సాహ పథకాలు కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో స్టయిపండరీ, స్టాఫ్ పథకాలను వెంటనే అమలుజరుపుతున్నాము. ఈ స్వయం ఉపాధి పథకాల విషయంలో, ఎంచుకొన్న వ్యక్తులకు ఋణాలను మంజూరుచేసే సందర్భంలో వ్యాపారపు బ్యాంకులతో అంగీకారం జరగవలసి వుంది. అట్టి పథకాలకు ఉద్దేశించబడిన మొత్తాలను అందుకు సంబంధించిన కార్పొరేషన్లకు ఇవ్వటం జరిగింది. అయితే వివిధ దరఖాస్తులను పరిశీలించే కార్యక్రమం ఇప్పుడు చురుగ్గా సాగుతోంది. కేంద్రప్రభుత్వం భర్తీచేసిన రూ. 4.17 కోట్ల మొత్తం 1973-74 లో వివిధ సంస్థలకు మంజూరుచేయబడింది. ప్రస్తుత సంవత్సరం, ఉద్యోగాల ప్రోత్సాహ కార్యక్రమం ద్వారా స్వయం ఉపాధి ఉద్యోగ పథకాలకు ప్రాధాన్యం చూపాలని కేంద్రప్రభుత్వం నిశ్చయించింది. ఇందుకై మన రాష్ట్రానికి కేటాయింపు రూ. 1.65 కోట్లు.

1974–75 బడ్జెటు

ప్రణాళికేతర రంగంలో కొన్ని మార్పుల వల్ల రాష్ట్ర ప్రణాళికా వ్యయాన్ని పెంచటంవలన అంచనాల్లో కొద్దిపాటి తేడాలేర్పడినై. 'ఓట్ ఆన్ అకౌంట్' బడ్జెట్‌లో రెవిన్యూ జమ రూ. 141.70 కోట్లు. అయితే ఇప్పటి మొత్తంలో సుమారు రూ. 7.09 కోట్ల నికరపు తరుగుదల కనపడుతోంది. ఇందుకు ప్రధాన కారణం—పశుపోషణ, పాడి పరిశ్రమ యూనిట్లను ప్రభుత్వ అజమాయిషీ నుంచి ఆంధ్రప్రదేశ్ పాడిపరిశ్రమాభివృద్ధి కార్పొరేషన్‌కు బదిలీ చేయటం. అయితే ఇదే కారణం మూలంగా రెవిన్యూ ఖర్చులో అందుకు సమానంగా తరుగుదల కూడా వుంది. 'ఓట్ ఆన్ అకౌంట్' బడ్జెట్‌లో రెవిన్యూ ఖర్చు కేటాయింపు రూ. 434.09 కోట్లు. ఇప్పుడు రూ. 427.61 కోట్లు. రెవిన్యూ మిగులు అంచనా ఇప్పుడు రూ. 14.09 కోట్లు. రెవిన్యూ ఖాతాకు చెందని ఖర్చు సుమారు రూ. 7.76 కోట్లు పెరిగింది. ఇందుకు ముఖ్య కారణం — ప్రణాళిక వ్యయాన్ని పెంచటం (రూ. 3.25 కోట్లు), ఆంధ్రప్రదేశ్ పాడిపరిశ్రమ అభివృద్ధి సంస్థ నిర్వహణకు పెట్టుబడి ఋణాన్ని సమకూర్చటం (రూ. 1.50 కోట్లు), జీవిత బీమా సంస్థ సహాయం పొందే గృహ నిర్మాణపు, మంచినీటి సప్లయి పథకాలకు రాష్ట్ర బడ్జెట్‌లో కేటాయించటం (రూ. 1.42 కోట్లు). ఈ వ్యవహారాలన్నిటి ఉమ్మడి ఫలితం—ఇంకో రూ. 3.22 కోట్ల తరుగుదల. మొత్తం తరుగుదల రూ. 17.20 కోట్ల స్థానే రూ. 20.42 కోట్లు వుంటుంది.

ఈ తరుగుదలను భర్తీచేసే విధానాల గురించి ఇదివరలో ఆర్థికమంత్రిగారి ప్రసంగంలో ఇలా సూచించారు— (1) వసూళ్ళ యంత్రాంగాన్ని పటిష్టం చేయటం ద్వారా బకాయిలను, ఇప్పటి మొత్తాల క్రింద రెవిన్యూ వసూళ్ళ నింకెక్కువ చేయటం, (2) ఇంకెక్కువ కేంద్ర సహాయం, (3) అదనపు వనరుల సమీకరణ. బకాయిలతో సహా రెవిన్యూ వసూళ్ల నింకెక్కువ బాగా జరపాలన్న ప్రయత్నాల ఫలితాలు ప్రోత్సాహకరంగా ఉన్నాయి. ఈ వేగాన్ని కొనసాగిస్తూ, ఈ విషయమై

పర్యవేక్షణ జరుపుతూ వుండాలనే మా సంకల్పం ఇంతకు ముందు నే ప్రస్తావించినట్లు, వెనుక బడ్డ ప్రాంతాల సత్వర అభివృద్ధికై ప్రత్యేక సహాయం ప్రకటించ బడినందుకు సంతోషంగానే ఉందనుకోండి అయినప్పటికి, రాష్ట్ర ప్రణాళిక సందర్భంలో ఇంకెక్కువ కేంద్రసహాయం లభించాలన్న విషయం అయిదవ ప్రణాళికతుది నిర్ధారణతో ముడిపడివుంది ప్రస్తుతానికి, మన ప్రణాళికకు లభించ గలదనుకుంటున్న కేంద్ర సహాయం 1973-74 వార్షిక ప్రణాళికకు మొదట్లో అనుకున్న మొత్తం కన్న కూడా తక్కువే అయిదవ ప్రణాళిక ప్రారంభం తగువిధంగా వుండాలంటే, కేంద్రసహాయాన్ని తగినంతగా అధికం చేయాలి

అయితే, ఇది సమకూరినప్పటికి, అలాగే ఆర్థిక సంఘపు తీర్పును లెక్కలోకి తీసుకొన్నప్పటికి పరిస్థితి ఎలా వుందంటే, మనకోరదల కార్యక్రమాలకు, వెనుకబడిన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి కావలసిన కనీసపు పెట్టుబడికి అనుగుణంగా ప్రణాళికావ్యయం ఉండాలంటే, మన వనరులను ఇంకెక్కువగా సమీకరించుకొనటానికి గట్టిగా కృషిచేయవలసిన ఆవశ్యకత ఉంది ఈ సందర్భంలో వనరుల సమీకరణకుగాను 1974 జనవరినుంచి కొన్ని చర్యలు ప్రారంభించాం అయినప్పటికి ఈ విషయమై ఇంకెక్కువ కృషిచేయవలసివుంది మనం నిర్దేశించుకున్న వార్షిక ప్రణాళిక వ్యయాన్ని శక్తిచేసుకోవాలనుకుంటే ఈ కృషి అవసరం ఈ ప్రయత్నంలో గౌరవ సభ్యుల సహకారం లభించగలదనే నాగట్టి నమ్మకం మన ఈ ప్రయత్నమనేది నిజానికి మనరాష్ట్రంలోనే కాక, మొత్తం దేశంలోనే సుస్థిరమైన అభివృద్ధిని సాధించేందుకై జరిగే విస్తార కృషిలో ఒక భాగం

మొదట్లోనే నేను ప్రస్తావించినట్లు, బడ్జెట్ వివిధ అంశాలగురించి ఆర్థిక మంత్రి ఇదివరలోనే 'ఓట్ ఆన్ అకౌంట్' బడ్జెట్ సందర్భంలో వివరించారు అందుకని నేను ఆ విషయాలను గురించి పునశ్చరణ చేయదలచుకోలేదు, బడ్జెట్ వివరాలగురించి, వివిధ శాఖల కృషిగురించి వివరంగా పరిశీలించేందుకు గౌరవ సభ్యులకు గ్రాంటుల అభ్యర్థన తరుణంలో తగు అవకాశం వుంటుంది.

అధ్యక్షా, ఈ మాటలతో, నేను సభ ఆమోదానికై బడ్జెట్‌ను నివేదిస్తున్నాను జై హింద్

Mr Speaker --The House stands adjourned to 8 30 A M, on 24th June, 1974

The House then adjourned at 10-20 a m to meet again at 8-30 a.m, on Monday, the 24th June, 1974

APPENDIX I

Speech of Sri J Vengala Rao Chief Minister, presenting the Budget for 1974-75 to the Andhra Pradesh Legislature on the 21st June, 1974

Sir,

I rise to present the Budget of the Andhra Pradesh for 1974-75

Honourable Members are aware that at the brief session of the Legislature in March 1974, a 'Vote on Account' was obtained for

a period of four months only as it was not possible to take up a detailed consideration of the Budget then This is proposed to be done now Hon'ble Members would also recall that while presenting the Budget, the Finance Minister had spelt out the broad policies to which this Government is committed and had also outlined the major programmes under different sectors of development This has made my present task easier and I wish to confine myself to explaining only the major changes which have taken place subsequent to th presentation of the 'Vote on Account' Budget

REVIEW OF ECONOMIC SCENE

I may recall for the information of the Members the brief review of the economy of the State which had been given by the Finance Minister in his 'Vote on Account' Budget speech At that time it was provisionally anticipated that the State income in 1973-74 would be 5 9 per cent over 1972-73 However, as a result of the final forecast estimates for principal crops being subsequently available, it is now estimated that the rise in State income in 1973 74 would be of the order of 12 per cent, thus indicating a substantial recovery of the State economy after a number of years of stagnation due to continuous drought and other natural calamities Side by side with this recovery there is no doubt a some what disturbing trend in regard to the rise in prices However, the trend that had been mentioned earlier, viz , that the rise in prices in our State is some what less than that in All India, continued Thus, while the consumer price index for Andhra Pradesh was 244 for the month ending December, 1973 compared to 260 for All-India, the corresponding figures for March 1974 are 25 for Andhra Pradesh and 275 for All-India As stated by the Finance Minister earlier, this is, however in itself no reason for consolation or complacence

In this connection, I might mention that one of the factors that gives us confidence in facing the present situation is that as a result of Rabi cultivation being as anticipated, the food grains production in 1973-74 is now likely to exceed the level of 80 lakh tonnes previously anticipated by another 2 lakh tonnes, Consequently, it has been possible to over reach our procurement target this year As against the target of 6 lakh tonnes fixed by the Government of India about 7 lakh tonnes have already been procured and another 50,000 tonnes of rice are expected to be procured before the end of the Rabi season With a multi prolonged drive on the procurement distribution and enforement fronts, we have been able to build up a sizeable buffer stock which, while allowing us to meet our obligation to the Central pool also enables us to face the lean season ahead with confidence

SPECIAL CENTRAL ASSISTANCE

I am happy to inform the House that the Government of India have communicated the allocation of a special assistance of Rs 90 crores to the State during the Fifth Plan Period for th accelerated development of backward areas in the State pursuance of the

Six Point Formula This is exclusive of the Central assistance for the development of the State Capital for which they have stated that the size of the Fifth Plan outlay will have to be worked out after schemes for the development of the City have been approved by the Planning Commission The current year's allocation of special assistance is Rs 18 crores for the development of backward areas and another sum of Rs 1 crore for expenditure on the State Capital The Government of India have also indicated that this special assistance is to be earmarked in the ratio of 5 3 2 between Telangana, Rayalaseema and Coastal Andhra It shall be our immediate task to formulate schemes in consultation with the Planning and Development Committees for the three regions in conformity with the guide lines to be indicated by the Planning Commission and to implement them expeditiously Hon'ble Members would also be glad to know that the Government of India are taking necessary steps for the appointment of a Special Officer for the proposed Central University

ANNUAL PLAN 1974–75

Apart from the special assistance now given by the Centre which would enable us to step up the over all developmental outlays, Hon'ble Members would have noticed a further increase in the State Plan outlay from R 22 39 crores to Rs 132 73 crores This is mainly as a result of additional provisions having been made for the Special Development Programmes in the three Regions of the State corresponding to the unspent amounts in the previous year The additional provisions now made are Rs 2.32 crores for Special Telangana Development Programmes, Rs 1 38 crores for special Rayalaseema Development Programmes and Rs 6 lakhs for Spicial Development Programmes in Coastal Andhra With the allocation now made for Special Telangana Development Programmes, the total special assistance made available by the Government of India during the Fourth Plan period would have been fully provided for

Additional allocations have also been made in the Annual Plan under Irrigation and Industries as follows

IRRIGATION

(a) It is proposed to enhance the Plan provision of Rs 14 crores for Pochampad Project by another Rs.50 lakhs for taking up work on the Lower Manair Dam.

(b) The Plan provision for the Nizamsagar Project in the 'Vote on Account' Budget is Rs. 60 lakhs It is now proposed to raise this to Rs 90 lakhs

INDUSTRIES

The allocation for Industries is also being raised by Rs 30 lakhs towards compensations for lands acquired for Industrial Development Areas

In the result, the net addition to the Plan outlay will be to the nt of Rs. 4 34 crores

The broad features of the Annual Plan 1974-75 have been indicated earlier in the Finance Minister's Speech at the time of the 'Vote on Account' Budget The outlay of Rs 132 78 crores on the State Plan in the current year represents a substantial step up from that of Rs 81 28 crores in 1973-74 However, because of our heavy spill-over commitments under Irrigation and Power, even in this increased outlay more than 60 per cent has had to be allocated for these two sectors alone Even so the provision that could be accommodated within the Plan for the Nagarjunasagar Project is only Rs 5 crores The Planning Commission had proposed to provide additional Central assistance of Rs 10 crores outside the Plan and this matter is being pursued with them Meanwhile, advance action necessary for this purpose is also being taken As mentioned earlier, the provision for Pochampad has been raised by Rs 50 lakhs so as to enable the work on the Lower Manair Dam being taken up

In Power also adequate provision has been made for the speedy completion of on-going projects like Lower Sileru and Kothagudem-Stage III and for stepping up the work on Srisailam Project As hon Members are aware a beginning has been made on the Vijayawada Thermal Station also An amount of Rs 44 lakhs from the unspent balance of Special Telangana Development funds and Rs 115 lakhs from the Special Rayalaseema Development funds have been allocated for the Rural Electrification Programme

Before I turn to the Budget Estimates 1974-75, I would like to inform the House of certain major programmes that we have embarked upon

State Bureau of Public Enterprises

In the 'Vote on Account' Budget, the efforts being made to speed up the pace of industrialisation in the State, specially in the relatively backward areas, had been outlined It had also been mentioned that two important steps in this direction were the declaration of several areas in the State as Industrially backward and as being eligible for subsidies and other was the setting up of the Andhra Pradesh Industrial Infracture Corporation Besides these steps, however, the Government have also been feeling the need to build up some expertise in regard to financial and management problems, so that the progress and development of the various public-sector agencies, as well as those of the joint-sector in which the Government have a substantial interest, are properly watched and analysed. The Governmegt have therefore decided to set up a State Bureau of Public Enterprises which would be the main instrument for monitoring of performance and for advising Government on policy-making and planning in respect of State enterprises and other enterprises in which Government have interests

Irrigation Development Corporation

Government have decided to establish the Andhra Pradesh State Irrigation Development Corporation with an authorised share capital of Rs 10 crores The Corporation will take up survey,

investigation and execution of schemes for exploitation of irrigation potential and for maximum utilisation of available water resources of the State It will also survey, investigate, and execute integrated schemes for the development of water resources for irrigation etc Initially, the Corporation is expected to take up ground-water, lift irrigation and pumping schemes in the State

WELFARE OF WEAKER SECTIONS

At the time of the 'Vote on Account' Budget it was stated that the Government were considering the setting up of a Corporation for the Backward classes on the lines of the Andhra Pradesh Scheduled Caste Finance Corporation I am glad to say that this Corporation has since been set up with an aothorised share capital of Rs 5 crores The Corporation will undertake specific programmes in the fields of agriculture, animal husbandry, small-scale, village and cottage industries for the benefit of the listed Backward Classes An amount of Rs 25 lakhs will be allotted towards Government share capital contribution to the Corporation during this year

EMPLOYMENT PROGRAMME

Honourable Members are well aware of the Half-a-Million Jobs Programme which was launched last year, This programme had three main components, viz , Trainning, Self employment and Employment Incentive Schemes Out of these, the stipendiary and staff schemes could be immediately implemented uitlising the assistance received from the Government of India In respect of the Self-Employment schemes, however, the cases required further processing with the commercial banks who were to advance loans for the selected persons Amounts intended for such schemes, therefore, were released to the concerned Corporations and the process of clearing the various cases has now gained momentum A sum of Rs 4 17 crores which was reimburs d by the Government of India was released to the various agencies in 1973-74 In the current year, the Government of India have decided that emphasis would be placed on self generating employment schemes through the Employment Promotion Programme and the outlay indicated for this purpose for our State is Rs 1.85 crores

BUDGET 1974-75

The raising of the State Plan outlay together with certain changes on the Non-Plan side have necessitated minor variations in the estimates Revenue Receipts at Rs 441 70 crores now show a net decline of about Rs 7 09 crores over the provision made in the 'Vote on Account' Budget This is mainly on account of the transfer of a number of Dairy and Animal Husbandry Units from the control of the Government to the Andhra Pradesh Dairy Development Corporation There is also acorresponding reduction in Revenue Expenditure for the same reason Revenue expenditure is now anticipated at Rs 427 61 crores as against Rs 434 08 crores provided in the 'Vote on Account' Budget. The estimated revenue surplus is now

put at Rs 14 09 crores Expenditure outside the Revenue account has gone up by about Rs 7 76 crores which is mainly because of the raising of the Plan outlay (Rs 3 25 crores), providing working capital loan to the Andhra Pradsh Dairy Development Corporation (Rs 1 50 crores) and making provision for L I C aided Housing and Water Supply schemes within the State Budget (Rs 1 42 crores) The combined effect of all the transactions would be a further deterioration of Rs 3 22 crores taking the anticipated overall deficit from Rs 17 20 crores to Rs 20 42 crores

The Finance Minister had indicated in his speech earlier that the deficit was to be covered by (i) larger collections of revenues both on current and arrear accounts by streamlining the collection machinery (ii) larger Central assistance, and (iii) additional resource mobilisation The measures we had taken earlier for better collection of revenues including arrears have had encouraging results and we propose to continue to maintain this tempo in collection and to keep a close watch in this regard While we are happy that special assistance has now been announced for the accelerated development of backward areas to which I have referred earlier, the question of larger Central assistance for the State s Plan has yet to be considered along with the finalisation of the Fifth Five Year Plan itself For the time being, the Central assistance assumed for our Plan is even less than the original agreed to for the Annual Plan 1973-74 If a proper beginning is to be made in regard to the Fifth Five-Year Plan, the level of Central assistance has to be considerably stepped up

However, even if this is done and even taking into account the Award of the Finance Commission, the position is such that if the outlay on Fifth Plan has to be commensurate with our spill-over commitments on the one hand and the minimum investment needed for the development of the backward areas on the other, a considerable effort in regard to resource mobilisation will have to be made by us We have already made a beginning in this regard in the measures for resource mobilisation undertaken since January, 1974 Nevertheless further efforts in this direction will now be called for, if an outlay on the Annual Plan of the order envisaged by us is to be sustained I am sure, we will have the co-operation of the Hon'ble Members in putting in this effort that is needed on our part, which in fact is part of the total national effort to bring about a sustained and significant development of our State as well as of our country

As I mentioned at the very outset, the various aspects of the Budget had been covered in detail by the Finance Minister when he presented the 'Vote on Account' Budget and as such I have tried to avoid repeating what was said earlier The Hon'ble Members will have an opportunity of going into greater details of the Budget proposals as well as the working of the various Departments when the Demands for Grants are taken up

Sir, with these words, I commend the Budget to the House for its approval Jai Hind

APPENDIX II

اردو ترجمہ

سری جے۔ وینگل راؤ۔ وزیر اعلیٰ نے ۲۱ - جون ۱۹۷۴ع کو مقننہ آندھرا پردیش میں ریاستی موازنہ بابت ۷۵-۱۹۷۴ع پیش کرتے ہوئے حسب ذیل تقریر کی۔

جناب عالی!

میں ریاست آندھرا پردیش کا موازنہ بابت ۷۵-۱۹۷۴ع پیش کرتا ہوں۔

معزز اراکین واقف ہیں کہ مارچ ۱۹۷۴ع میں مقننہ کے ایک مختصر سے اجلاس میں صرف چار ماہ کی مدت کیلئے علی الحساب موازنہ کی منظوری حاصل کی گئی تھی کیونکہ اسوقت موازنہ پر تفصیلی غور و خوض ممکن نہ تھا۔ اب اس پر تفصیل سے غور کرنے کی تجویز ہے۔ معزز اراکین کو یاد ہوگا کہ موازنہ پیش کرتے ہوئے وزیر مالیہ نے ان نمایاں پالیسیوں کا ذکر کیا تھا جنکی کہ حکومت پابند ہے۔ اسکے علاوہ انہوں نے مختلف ترقیاتی شعبوں کے تحت بڑے بڑے پروگراموں کا خاکہ بھی پیش کیا تھا۔ اسطرح انہوں نے میرے کام کو آسان کردیا ہے اور اب میں صرف ان نمایاں تبدیلیوں کی وضاحت کروں گا جو علی الحساب موازنہ کی پیشکشی کے بعد وقوع پذیر ہوئیں۔

معاشی صورت حال کا جائزہ

میں معزز اراکین کی توجہ ریاست کی معیشت کے اس مختصر جائزہ کی طرف مبذول کراؤنگا جسے وزیر مالیہ نے اپنی تقریر علی الحساب موازنہ میں پیش کیا تھا۔ اس وقت یہ توقع کی گئی تھی کہ ۷۴-۱۹۷۳ع میں ریاست کی آمدنی ۷۳-۱۹۷۲ع کے مقابلہ میں ۹،۵ فیصد زائد ہوگی۔ تاہم ان اہم فیصلوں کے تعلق سے جو بعد میں حاصل ہوئیں، تخمینوں کی قطعی پیش قیاسی کے نتیجہ میں اب یہ اندازہ کیا گیا ہے کہ ریاست کی آمدنی میں ۷۴-۱۹۷۳ع میں تقریباً ۱۲ فیصد کا اضافہ ہوگا۔ اس طرح مسلسل خشک سالی اور آفات سماوی کی وجہ سے کئی سالوں کے معاشی جمود کے بعد ریاست کی معیشت قابل لحاظ حد تک بہتر ہو گئی ہے۔ لیکن اس میں شک نہیں کہ اس بہتری کے ساتھ ساتھ قیمتوں میں اضافہ کے تعلق سے قدرے پریشان کن رجحان پیدا ہوگیا ہے۔ تاہم وہ رجحان برقرار رہا جسکا پہلے ذکر کیا گیا ہے یعنی یہ کہ ہماری ریاست میں قیمتوں میں اضافہ کل ہند اضافہ کے مقابلہ میں قدرے کم ہے۔ اس طرح آندھرا پردیش کے لئے قیمتوں کا اشاریہ ڈسمبر ۱۹۷۳ع کے ختم تک ۲۴۴ تھا جبکہ کل ہند اشاریہ ۲۶۰ تھا۔ اسیطرح یہ اشاریہ مارچ ۱۹۷۴ع میں آندھرا پردیش کے لئے ۲۵۸ تھا جبکہ کل ہند اشاریہ ۲۷۵ تھا جیسا کہ پہلے وزیر مالیہ نے بیان کیا ہے، یہ بجائے خود کوئی دلاسے یا آسودہ خاطری کی بات نہیں ہے۔

اس سلسلہ میں میں یہاں اس امر کا اظہار کرونگا کہ موجودہ صورت حال سے نمٹنے میں جو جس ہم میں اعتماد پیدا کرتی ہے وہ یہ ہے کہ ربیع کی کاشت کے نتیجے میں ۷۴-۱۹۷۳ء میں غذائی اجناس کی پیداوار میں جسکی کہ سابق میں ۸ لاکھ ٹن کی توقع کی گئی تھی ، مزید ۲ لاکھ ٹن کا اضافہ ہوگا۔ نتیجتاً ہمارے لئے یہ ممکن ہوسکےگا کہ ہم اس سال حصول اجناس کے مقررہ نشانہ سے آگے نکل جائیں۔ حکومت ہند کے مقرر کردہ ۶ لاکھ ٹن کے ٹارگٹ کے مقابلہ میں ۷ لاکھ ٹن حاصل کئے جاچکے ہیں اور ربیع کی فصل کے اختتام سے قبل مزید ۵۰ ہزار ٹن چاول حاصل کئے جانے کی توقع ہے۔ چاول کے حصول ، تقسیم اور متعلقہ قانون کے نفاذ کے محاذوں پر ایک ہمہ جہتی مہم کی وجہ سے ہم چاول کے مرکزی اسٹاک کے تعلق سے ہماری ذمہ داری کو پورا کرنے کے بعد بھی ایک قابل لحاظ بفر اسٹاک رکھنے کے قابل ہوسکے جسکی وجہ سے ہم قلت والے موسم میں بھی اعتماد کے ساتھ صورت حال سے نمٹ سکیں گے۔

خصوصی مرکزی امداد

مجھے ایوان کو یہ اطلاع دیتے ہوئے مسرت ہوتی ہے کہ حکومت ہند چھ نکاتی فارمولہ کے تحت ریاست میں پسماندہ علاقوں کی تیز رفتار ترقی کے اور پانچویں منصوبہ کی مدت کے دوران ریاست کو ۹ کروڑ روپیہ کی خصوصی امداد دینے سے مطلع کیا ہے۔ یہ امداد اس مرکزی امداد کے علاوہ ہوگی جو ریاست کے صدر مقام کی ترقی کیلئے ہوگی جس کے تعلق سے اس نے یہ کہا ہے کہ منصوبہ بندی کمیشن کی جانب سے شہر کی ترقی کی اسکیمات کی منظوری کے بعد پانچویں منصوبہ کے مصارف کا اندازہ کیا جائے گا۔ سال حال پسماندہ علاقوں کی ترقی کیلئے ۱.۸ کروڑ روپیہ کی خصوصی امداد اور ریاست کے صدر مقام کے لئے ایک کروڑ روپیہ کی خصوصی امداد رکھی گئی ہے۔ حکومت ہند نے یہ بھی واضح کیا ہے کہ یہ خصوصی امداد تلنگانہ ، رائلسیما اور ساحلی آندھرا کے لئے ۵ : ۳ : ۲ کی نسبت سے مختص کی جائیگی۔ اب ہمارا فوری کام یہ ہوگا کہ ہم تینوں علاقوں کی منصوبہ بندی اور ترقیاتی کمیٹیوں سے منصوبہ بندی کمیشن کے مقرر کردہ ہدایتی اصولوں کی روشنی میں مشورہ کرکے اسکیمات وضع کریں اور انہیں تیزی سے روبعمل لائیں۔ معزز اراکین یہ جان کر بھی خوش ہوں گے کہ حکومت ہند مجوزہ مرکزی جامعہ کیلئے ایک اسپیشل آفیسر کے تقرر کے لئے ضروری اقدامات کررہی ہے۔

سالانہ منصوبہ بابت ۷۵-۱۹۷۴ء

مرکز کی جانب سے دی گئی خصوصی امداد کے علاوہ جس سے ہم ترقیاتی سرگرمیوں میں تیزی پیدا کرسکینگے، معزز اراکین نے دیکھا ہوگا کہ ریاستی منصوبے کے مصارف کو ۱۲۸٫۳۹ کروڑ روپیہ سے بڑھا کر ۱۳۲٫۷۳ کروڑ روپیہ کردیا گیا ہے۔ اسکی بڑی وجہ یہ ہے کہ ریاست کے تینوں علاقوں کے خصوصی ترقیاتی پروگراموں کے لئے زائد گنجائش فراہم کی گئی اور گزشتہ سال رقوم خرچ نہیں کی گئیں۔ اب تلنگانہ کے خصوصی ترقیاتی پروگراموں کے لئے ۲٫۳۲ کروڑ روپیہ، رائل سیما کے خصوصی ترقیاتی پروگراموں کے لئے ۱٫۳۸ کروڑ روپیہ اور ساحلی آندھرا میں خصوصی ترقیاتی پروگراموں کے لئے ۶ لاکھ روپیہ کی زائد گنجائش فراہم کی گئی ہیں۔ خصوصی تلنگانہ ترقیاتی پروگراموں کے لئے اب مختص کردہ رقوم کی وجہ سے حکومت ہند سے چوتھے منصوبہ کی مدت کے دوران حاصل شدہ جملہ خصوصی امداد صرف کی جائے گی۔

آبپاشی اور صنعتوں کے تحت سالانہ منصوبہ میں زائد گنجائشیں فراہم کی گئی ہیں حسب ذیل ہیں —

آبپاشی

(الف) نوجیم باڈ پروجکٹ کے لئے منصوبہ کی ۱٫۴ کروڑ روپیہ کی گنجائش میں مزید ۵۰ لاکھ روپیہ کا اضافہ کرنے کی تجویز ہے تاکہ لوئر مانیر ڈیم پر کام کا آغاز کیا جاسکے۔

(ب) علی الحساب موازنہ میں نظام ساگر پروجکٹ کیلئے منصوبہ میں ۶ لاکھ روپیہ کی گنجائش رکھی گئی ہے۔ اب اسکو بڑھا کر ۹ لاکھ روپیہ کرنے کی تجویز ہے۔

صنعتیں

صنعتوں کے تحت صنعتی ترقیاتی علاقوں کیلئے حاصلہ اراضی کے معاوضہ کے طور پر دی جانے والی رقم میں مزید ۳ لاکھ روپیہ کا اضافہ کیا جا رہا ہے۔

نتیجتاً منصوبہ کے مصارف میں ۴٫۳۴ کروڑ روپیہ کا خالص اضافہ ہوگا۔

علی الحساب موازنہ کی پیشکشی کے وقت وزیر مالیہ کی تقریر میں سالانہ منصوبہ بابت ۷۵-۱۹۷۴ء کے نمایاں خد و خال کا ذکر کیا جاچکا ہے۔ سال رواں کے دوران ریاستی منصوبہ کیلئے ۱۳۲٫۷۳ کروڑ روپیہ کے مقابلہ میں ۷۴-۱۹۷۳ء میں مصارف ۸۱٫۲۸ کروڑ روپیہ تھے جس سے اندازہ ہوتا ہے کہ اس سال مصارف میں قابل لحاظ اضافہ ہوا ہے۔ تاہم آبپاشی اور برقی کے شعبوں کے تحت نامکمل اسکیمات کی وجہ سے

ان اضافہ شدہ مصارف میں سے ۶ فیصد سے زائد کو صرف ان دو سکیموں کے تحت مختص کرنا پڑا۔ اس لئے ناگرجونا ساگر پروجکٹ کے لئے منصوبہ میں صرف ۵ کروڑ روپیہ کی گنجائش فراہم کی جاسکی منصوبہ بندی کمیشن نے منصوبہ کی رقم کے سوا ۱ کروڑ روپیہ کی مزید مرکزی امداد فراہم کرنے کی تجویز کی ہے اور اس سلسلے میں کوشش کی جارہی ہیں۔ اس دوران اس غرض کے لیے قبل از قبل ضروری اقدام کیا جارہا ہے۔ جیسا کہ پہلے ذکر کیا جاچکا ہے پوچم پاڈ پروجکٹ کیلئے گنجائش میں ۵ لاکھ روپیہ کا اضافہ کردیا گیا ہے تاکہ لوئر مانیر ڈیم پر کام کا آغاز کیا جاسکے۔

جاریہ پروجکٹ مثلاً لوئر سلیرو اور کوتہ گوڑم۔ مرحلہ سوم کی عاجلانہ تکمیل کے لئے اور سری سیلم پروجکٹ پر کام میں تیزی پیدا کرنے کیلئے کافی گنجائش فراہم کی گئی ہے۔ جیسا کہ معزز اراکین واقف ہیں، وجئے واڑہ تھرمل اسٹیشن پر بھی کام کا آغاز ہوچکا ہے۔ خصوصی تلنگانہ ترقیاتی فنڈ کی غیر خرچ شدہ رقم میں سے ۴۴ لاکھ روپیہ اور خصوصی رائل سیما ترقیاتی فنڈ سے ۱۱۵ لاکھ روپیہ دیہاتوں کو برقی فراہم کرنے کیلئے مختص کئے گئے ہیں۔

اندازہ موازنہ بابت ۷۵-۱۹۷۴ء کے بیان سے قبل میں بعض ان اہم پروگراموں سے ایوان کو مطلع کرونگا جن کا کہ ہم نے آغاز کیا ہے۔

ریاستی دفتر برائے عوامی کارخانہ جات

علی الحساب موازنہ میں ان کوششوں کا ذکر کیا گیا تھا جو ریاست میں خصوصاً زیادہ پسماندہ علاقوں میں صنعتوں کے قیام کی رفتار کو تیز تر کرنے کیلئے کی گئی ہیں۔ اسکا بھی ذکر کیا گیا تھا کہ دو اہم اقدامات جو اس سمت میں کئے گئے تھے وہ اس ریاست میں متعدد علاقوں کو صنعتی طور پر پسماندہ قرار دینا اور انہیں مستحق امداد قرار دینا اور (Andhra Pradesh Industrial Infrastructure Corporation) کو قائم کرنا ہے۔ ان اقدامات کے علاوہ حکومت، مالیاتی اور انتظامی مسائل کے تعلق سے ماہرین کی فراہمی کی ضرورت محسوس کررہی ہے تاکہ عوامی شعبہ اور مشترکہ شعبہ کے، جس سے حکومت کا مفاد وابستہ ہے، مختلف کارخانوں کی ترقی پر مناسب نگرانی رکھی جاسکے اور ان کا تجزیہ کیا جاسکے۔ اسلئے حکومت نے عوامی کارخانہ جات کے لئے ایک ریاستی دفتر کے قیام کا فیصلہ کیا ہے تاکہ انکی کارکردگی میں ان کی رہبری کی جاسکے اور ریاستی کارخانوں اور دیگر کارخانوں کے تعلق سے جن سے حکومت کے مفادات وابستہ ہوں، پالیسی سازی اور منصوبہ بندی کے سلسلہ میں حکومت کو مشورہ دے سکے۔

آبپاشی ترقیاتی کارپوریشن (Irrigation Development Corporation)

حکومت نے آبپاشی ترقیاتی کارپوریشن آندھرا پردیش قائم کرنے کا فیصلہ کیا ہے جسکا مجوزہ سرمایہ ۱ کروڑ روپیہ ہوگا۔ کارپوریشن ریاست میں آبپاشی کے

تعلق سے پوشیدہ صلاحیتوں سے استفادہ اور حاصلہ آبی وسائل سے زیادہ سے زیادہ فائدہ اٹھانیکی مبسوط اسکیم کا حائزہ لیگا ، انکی چھان بین اور تکمیل کریگا ۔ اسکے علاوہ آبپاشی وغیرہ کیلئے آبی وسائل کی ترقی کے لئے مبسوط اسکیم کا حائزہ لیگا ، ان کی چھان بین کریگا ، انہیں تیار کرے گا اور روبعمل لائے گا ۔ توقع ہے کہ ابتدا میں کارپوریشن ریاست میں زیر زمین آب ، موٹ‌سہل (Lift Irrigation) اور کنووں کے ذریعہ پانی کی فراہمی کی اسکیم کا آغاز کرے گا

کمزور طبقات کی بہبودی

علی الحساب موازنہ کی پیشکشی کے وقت یہ بیان کیا گیا تھا کہ حکومت ’ مالیاتی کارپوریشن برائے درج فہرست اقوام آندھرا پردیش،، کے خطوط پر پسماندہ طبقات کے لئے ایک کارپوریشن کے قیام پرغور کررہی ہے۔ مجھے یہ کہتے ہوئے مسرت ہوتی ہے کہ اس کارپوریشن کا قیام عمل میں آچکا ہے اور جس کا مقررہ سرمایہ ۵ کروڑ روپیہ ہے۔ کارپوریشن نے فہرست میں مندرجہ پسماندہ طبقات کے فائدہ کیلئے زراعت ، انرائشی مویشیان ، چھوٹے پیمانہ کی صنعتوں ، دیہی اور گھریلو صنعتوں کے میدان میں خصوصی پروگرام شروع کئے ہیں ۔ اس سال کے دوران حکومت کارپوریشن کے سرمایہ حصص میں ۲۵ لاکھ روپیہ لگائے گی ۔

روزگار کے پروگرام

معزز اراکین ’’ ۵ لاکھ لوگوں کے لئے روزگار،، کے پروگرام سے بخوبی واقف ہیں جو گزشتہ سال شروع کیا گیا تھا ۔ اس پروگرام کے دس اہم اجزا ہیں تربیت ، خود روزگار اور ترغیبی اسکیم روزگار ۔ ان میں سے حکومت ہند سے حاصل شدہ امداد سے استفادہ کرتے ہوئے وظائف اور اسٹاف کی اسکیم کو فوری طور پر روبعمل لایا جاسکا ۔ خود روزگار اسکیم کے تعلق سے ان تجارتی بنکوں سے مزید کارروائی کرنا ہے ۔ جو مستحق اشخاص کو قرضے اجرا کرتے ہیں ۔ اسلئے ایسی اسکیم کے لئے درکار رقوم متعلقہ کارپوریشنوں کو اجرا کی گئیں اور مختلف درخواستوں پر قرض کی منظوری میں اب تیزی پیدا کی گئی ہے ، ۲ء۱ کروڑ روپیہ کی رقم جسکی حکومت ہند نے تلافی کردی تھی ، ۷۴-۱۹۷۳ء میں مختلف ایجنسیوں کو جاری کردی گئی ۔ سال رواں میں حکومت ہند نے فیصلہ کیا کہ ’روزگار کو بڑھاوا دینے والے پروگراموں، کے ذریعہ ایسی اسکیمات پر زور دیا جائیگا جس سے خود روزگار پیدا کیا جاسکے اور ہماری ریاست کے لئے اس غرض کیلئے مصارف کی مقدار ۸۰ء۱ کروڑ روپیہ ہے۔

موازنہ بابت ۷۵-۱۹۷۴

ریاستی منصوبہ کے مصارف میں اضافہ اور غیرمنصوبہ جاتی مصارف میں بعض تبدیلیوں کی وجہ سے اندازہ موازنہ میں جزوی تبدیلیاں ضروری ہوگئی ہیں موازنہ

میں ۱۴۴٫۷۰ کروڑ روپیہ کی آمدنی محاصل بتلائی گئی ہے۔ جو علی الحساب سوازنہ میں بتلائی گئی آمدنی سے بقدر ۷٫۹ کروڑ روپیہ کم ہے۔ اس کی بڑی وجہ یہ ہے کہ کئی ''ڈیری اور اینیمل ہسبنڈری یونٹس،، کو حکومت کے کنٹرول سے نکال کر ''آندھرا پردیش ڈیری ڈیولپمنٹ کارپوریشن،، کو منتقل کر دیا گیا ہے۔ اسی مناسبت سے خرچ میں بھی کمی ہوئی ہے۔ اب توقع ہے کہ خرچ ۱۶۱٫۷۲۴ کروڑ روپیہ ہوگا جبکہ علی الحساب سوازنہ میں ۸٫۳۳۴ کروڑ روپیہ کے خرچ کی توقع کی گئی تھی اب بجٹ کی مقدار کا ۹٫۰۴۱ کروڑ روپیہ کا اندازہ کیا گیا ہے۔ خارج از آمدنی محاصل کے خرچ میں تقریباً ۶٫۷۷ کروڑ روپیہ کا اضافہ ہو گیا جسکی بڑی وجہ مصارف منصوبہ (۵٫۲۳ کروڑ روپیہ)، آندھرا پردیش ڈیری ڈیولپمنٹ کارپوریشن کو کاروبار سرمایہ کے لئے قرض کی فراہمی (۰٫۵۱ کروڑ روپیہ) اور ریاستی سوازنہ میں تعمیر اسکیمہ اور فراہمی آب کیلئے لائف انشورنس کارپوریشن کی اسکیمات کے لئے گنجائش (۲٫۴۱ کروڑ روپیہ) کی فراہمی ہے۔ ان تمام معاملتوں کا مجموعی اثر یہ ہوگا کہ ۲٫۲۳ کروڑ روپیہ کی کمی ہو جائے گی جسکی وجہ سے مجموعی طور پر متوقع خسارہ ۲٫۷۱ کروڑ روپیہ سے بڑھکر ۲۰٫۴۲ کروڑ روپیہ ہو جائیگا۔

وزیر مالیہ نے اپنی تقریر میں بیان کیا تھا کہ خسارہ کی پابجائی (۱) وصولیات کی مشنری کو بہتر بنائے ہوئے محاصل اور بقایاجات کی وصولی (۲) زیادہ مرکزی امداد اور (۳) زاید وسائل کی فراہمی سے کی جائیگی۔ ہم نے محاصل بشمول بقایاجات کی بہتر وصولی کیلئے جو اقدامات کئے تھے، ان کے ہمت افزا نتائج نکلے ہیں اور ہم وصولیات میں اس رفتار کو برقرار رکھنا اور اس سلسلہ میں موثر نگرانی رکھنا چاہتے ہیں۔ ہم کو اس بات کی خوشی ہے کہ جہاں پسماندہ علاقوں کی تیز رفتار ترقی کیلئے خصوصی امداد کا اعلان کیا جاچکا ہے، جسکا کہ میں پہلے ذکر کرچکا ہوں وہیں ریاستی منصوبہ کیلئے زیادہ مرکزی امداد پر اور خود پانچویں پنچسالہ منصوبہ کو قطعیت دینے کے سوال پر غور کیا جاتا ہے۔ فی الوقت ہمارے منصوبہ کیلئے جو مرکزی امداد منظور کی گئی ہے وہ سالانہ منصوبہ بابت ۷۴-۱۹۷۳ کی اس امداد سے کم ہے جس سے ابتدا میں اتفاق کیا گیا تھا۔ اگر پانچویں پنچسالہ منصوبہ کے سلسلہ میں مناسب شروعات کی جاتی ہے تو مرکزی امداد میں قابل لحاظ اضافہ کیا جانا ہوگا۔

تاہم اگر یہ بھی کیا جائے اور فینانس کمیشن کے ایوارڈ کو بھی ملحوظ رکھا جائے تو صورت حال ایسی ہے کہ اگر پانچویں منصوبہ کے مصارف سے ایک طرف تو ہماری نامکمل اسکیمات کیلئے اور دوسری طرف ہمارے پسماندہ علاقوں کی ترقی کے لئے درکار کم سے کم سرمایہ کی فراہمی ہوتا ہے تو ہمیں ہمارے وسائل کی فراہمی کے لئے قابل لحاظ کوششیں کرنی ہونگی۔ اس سلسلہ میں ہم نے جنوری ۱۹۷۴ء میں وسائل کے حصول کے لئے اقدامات کا آغاز بھی کردیا ہے۔ اس کے باوجود اس سمت میں مزید کوششیں کرنی ہونگی اگر ہمارے مقررہ سالانہ منصوبہ کے مصارف کی تکمیل کی جانی

ہے۔ مجھے یقین ہے کہ اس سعی و کاوش میں ہمارے معزز اراکین تعاون فرمائیں گے جس کا کہ کرنا ہمارے لئے ضروری ہے۔ یہ درحقیقت ہماری قومی مساعی کا ایک جز ہے جس کا مقصد ہماری ریاست اور ساتھ ہی ساتھ ہمارے ملک کو مسلسل اور نمایاں ترقی دینا ہے۔

جیسا کہ میں نے ابتدا ہی میں ذکر کیا ہے، وزیر مالیہ نے علی الحساب موازنہ پیش کرتے وقت موازنہ کے مختلف پہلوؤں کا تفصیل سے جائزہ لیا ہے اور اسلئے میں نے ان تمام امور کے اعادہ سے احتراز کیا ہے۔

معزز اراکین کو تجاویز موازنہ پر اور ساتھ ہی ساتھ مختلف محکموں کی کارکردگی پر تفصیل سے غور کرنے کا موقع ملیگا جب وہ ان محکموں کے مطالبات زر پر غور فرمائیں گے۔

جناب عالی! میں ان کلمات کے ساتھ موازنہ کو ایوان کی منظوری کے لئے پیش کرتا ہوں۔

جئے ہند